

JUUBELIAASTAD 2009-2010 MAJANDUSPOLIITIKA TEADUSKONVERENTSIDE KORRALDAMISEL JA ARTIKLITE PUBLITSEERIMISEL EESTIS

2009. aastal möödus **25 aastat esimesest majanduspoliitika alase teaduskonverentsi korraldamisest Eestis**. Nimelt toimus esimene majanduspoliitika konverents 1984. aasta maikuu lõpul Tartus-Värskas (nn laevakonverents).¹ Tõsi, seda küll nüüd tagantjärele vaadates, sest ega esimese konverentsi toimumise ajal ei osanud vist keegi ennustada, et sellest traditsioon kujuneb.² Pealegi hakati Eesti kõrgkoolides majanduspoliitika aineid õpetama ja teadlikult majanduspoliitikale suunatud uurimistöid tegema siiski alles 1990-ndate aastate esimesel poolel.³ Pärast kümne aastast vaheaega toimus juba eesmärgipäraselt teine majanduspoliitika alane konverents Tartus-Värskas 1994. aasta maikuu lõpul.

Ka 2010. aasta on juubelihõnguline nii majanduspoliitika konverentside korraldamise kui teadusartiklite publitseerimise seisukohalt. Nimelt täitub 2010. aastal **15 aastat esimesest rahvusvahelisest majanduspoliitika teaduskonverentsist Eestis**. Esimene teiste riikide majandusteadlaste osavõtuga teaduskonverents toimus 1996. aastal, olles konverentside järjekorras siiski juba neljas kokkusaamine. 2010. aasta on märgiline ka selle poolest, et täitub **kümme aastat** (alates aastast 2001) **koostööst Saksa teaduskirjastustega**. Nimelt algas koostöö teaduskirjastusega „Berlin-Verlag Arno Spitz“, mille järglaseks sai 2003. aastast „Berliner Wissenschafts-Verlag“. Aastatel 1994-2000 oli ainukirjastajaks eesti kirjastaja Mattimar ning aastast 2001 on toimunud tihe, sisukas ja tulemuslik kahepoolne koostöö nimetatud saksa ja eesti kirjastuste vahel. Koostöö vajaduse tingis täiendav tegevus publikatsioonide kvaliteedi tõstmisel ja levitamisel.

Konverentside temaatika on aastate vältel peamiselt järgmistes valdkondades olnud:

1. Ettevõtluspoliitika ja ettevõtte strateegia
2. Fiskaal- ja rahapoliitika
3. Keskkonnapoliitika
4. Regionaal- ja kohaliku omavalitsuse poliitika
5. Sektoraalne (rahvamajandusharude) majanduspoliitika
6. Sotsiaalpoliitika
7. Töö- ja sissetulekute poliitika

¹ Vt ka: Raudjärv, Matti. Majanduspoliitika teaduskonverentside traditsiooni kujunemine Eestis/ Die Tradition der wissenschaftlichen Konferenzen über Wirtschaftspolitik in Estland/ Development of the Tradition of Conferences on Economic Policy in Estonia. – Eesti majanduspoliitilised väitlused/ Estnische Gespräche über Wirtschaftspolitik/ Discussions on Estonian Economic Policy. Berlin, Tallinn: BWV, Mattimar, 2008, nr. 16, lk. 119-139 (eesti, saksa ja inglise keeles).

² Käesoleva, 2010. aasta 1.-3. juulil toimub Värskas XVIII konverents.

³ Esimene majanduspoliitika õppetool Eestis asutati Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonnas allakirjutanu poolt 1992. aastal. Aasta hiljem asutati majanduspoliitika õppetool ka Tartu Ülikooli majandusteaduskonnas.

Lisaks on paljud üksikud artiklid kirjutatud ka mitmetes teistes majanduspoliitika valdkondades.

Ettevõtetmajanduse alastele kirjutistele tuginevaid teaduskonverentse viidi läbi aastatel 2003-2006, st neljal aastal jaanuarikuus Pärnus. Seda tehti seetõttu, et paljudel ettevõtetmajanduse uurimisega tegelevatel autoritel ei õnnestunud oma artiklit piisavalt majanduspoliitikaga siduda. Võimalik, et seda (st ettevõtetmajanduse alaste konverentside korraldamine Pärnus või mujal) jätkatakse edaspidi ja sillutatakse nii teed järgmise traditsiooni kujundamiseks.

Tänaseks on kujunenud olukord kus majanduspoliitika alase teaduskonverentsi korraldamine on üks ning majanduspoliitika alaste artiklite avaldamine („Eesti majanduspoliitilised väitlused”⁴) aga teine tegevus. Need tegevused on küll omavahel seotud, kuna paljude artiklite autorid esinevad samateemaliste ettekannetega konverentsil, kuid samas on ka konverentsil selliseid ettekandjaid kes artiklit avaldamiseks ei esita. Oleme jõudnud olukorrani, kus nimetatud väljaande artiklid on avaldatud rahvusvahelistes andmebaasides EBSCO (EBSCO Publishing, Ipswich, Massachusetts, USA) ja ECONIS (Kieli Ülikooli juures asuv Kieli Maailmamajanduse Instituut, Kiel, Schleswig-Holstein, Saksamaa LV). Kogumikul on rahvusvaheline toimetuskolleegium, artiklid on anonüümselt eelretsenseeritavad eeskätt välismaiste, aga samuti eesti ekspertide poolt ning avaldamine on avatud laiale autorite ringile.

Nimetatud väljaanne on alates 2007. aastast uues formaadis⁵ (ning eeltoodud nime all), st täismahulised artiklid (üldjuhul inglise ja saksa keeles) avaldatakse CD-l ning artiklite teisekeelsed kokkuvõtted (autorite valikul eesti, saksa või inglise keeles) on paber kandjal (CD kuulub väljaande juurde). Lisaks on publikatsioonis avaldatud kroonika osa, kus avaldatakse Eestist pärit väljapaistvate majandusteadlaste tegevuse kohta kirjutatud lühiartiklid ning muud teavet, nii konverentside korraldamise kui artiklite publitseerimise kohta puutuvat informatsiooni. Praegu on väljaande ilmumine kavandatud aastas kuni kahe-numbriliseks – üks number on pühendatud eeskätt rahvamajanduse teemalistele artiklitele ja teine võiks edaspidi ilmuda eeskätt ettevõtetmajanduse valdkondade (kuid ikkagi seotult ka majanduspoliitikaga) kirjutistele tuginedes.

⁴ EBSCO andmebaasides on nimetatud kogumik fikseeritud kui teadusajakiri, ECONISE andmebaasides kui aastaraamat-kogumik/ajakiri. ECONISE andmebaasides on publikatsioon avaldatud alates 2000. aastate algusest, EBSCOga on kirjastajal Mattimar koostööleping väljaande avaldamiseks allkirjastatud 2008. aastal. Eesti Teadusinfosüsteemi (ETIS) publikatsioonide klassifikaatoris on väljaandes „Eesti majanduspoliitilised väitlused” avaldatud artiklid liigitatavad jaotuste 1.2 ja 3.1 alla.

⁵ „Eesti majanduspoliitilised väitlused/ Estnische Gespräche über Wirtschaftspolitik/ Discussions on Estonian Economic Policy”, ilmus aastast 2007 selle nimetusega ning olles käesoleval, 2010. aastal juba järjekorras 18. number, on ühtlasi ajavahemikul 1984-2006 ilmunud majanduspoliitika kogumike järjeks (kuid siiski oluliselt muutunud ja edasiarendatud kujul).

Asjaosalistega on arutatud võimalust, et näiteks kuna igal aastal mais-juunis ilmub publikatsioon (nn nr 1) senise traditsioonilise, eeskätt rahvamajandusliku suunitlusega (ja oleks valdavalt seotud Värskas toimuva rahvusvahelise majanduspoliitika teaduskonverentsiga), siis näiteks detsembris-jaanuaris ilmuks kõnealune publikatsioon ka teist korda (nn nr 2) ning oleks ettevõtetmajandusliku suunitlusega. Selles võiksid olla hõlmatud kõik ettevõtetmajanduse osad –organisatsioon ja juhtimine, turundus, ettevõtte rahandus, majandusarvestus, finantsjuhtimine jt, aga samuti näiteks ettevõtluskeskkond, projektijuhtimine, teenuste disain, sotsiaalne ettevõtlus, turismiettevõtlus jpt. valdkonnad. Ka väljaande teisel numbril peaks olema rahvusvaheline toimetuskolleegium, artiklid anonüümselt eelretsenseeritavad ning avaldamine autorite laiale ringile avatud.

Ettevõtetmajandusliku sisuga publikatsiooni võiks osaliselt ka Eestis edaspidi toimuva (miks mitte aastatel 2003-2006 Pärnus toimunud konverentside jätkuna), vastava rahvusvahelise teaduskonverentsi korraldamisega siduda. Kindlasti on siin ainet mõtlemiseks ja arutlemiseks. Eesmärgiks peaks olema võimalikult heatasemeline, kompleksne, nii Eesti kui teiste riikide vanemate ja kogemustega, aga samuti noorema põlvkonna majandusteadlaste kaudu ühikonna ja majanduse arengule suunatud teadusarenduse saavutamine. Arenguruumi on veel küllaga nii konverentside korraldamisel kui publikatsioonide ettevalmistamisel ja avaldamisel!

Siinkohal tänab allkirjutanu kõiki neid kolleege ja inimesi, kellega Eestis ja teistes riikides (eeskätt Saksamaal) on olnud võimalus teha koostööd nii konverentside korraldamisel-läbiviimisel kui publikatsioonide ettevalmistamisel ja avaldamisel. Kuna neid inimesi on möödunud aastate jooksul äärmiselt palju olnud, siis jätaks siinjuures nimed nimetamata, et keegi juhtumisi loetelust välja ei jääks. Koostöös osalenud inimesed, kes loevad neid ridu ja tunnevad end kaasosalistena – need tänud kuuluvad siiralt Teile! Samas, kõigis väljaannetes on enamike kaaskorraldajate nimed (nii persoonid kui firmad-organisatsioonid) üldjuhul ka ära trükitud.

Asjaosalistele head koostööd, edu ja parimaid kordaminekuid kõigis ettevõtmistes ka edaspidiseks!

Tallinnas, Piritas-Kosel
Märtsis, 2010

Matti Raudjärv

Konverentside idee autor ja peakorraldaja,
kogumiku „Eesti majanduspoliitilised väitlused” peatoimetaja